

ISSN:2251-6018

سال هفتم ♦ شماره ی ۷۴ ♦ اسفند ۱۳۹۵ ♦ ماهنامه خبری پژوهشی کلید سلامت ♦ قیمت: ۲۰۰۰ تومان

Mobile Health
ویژه نامه دومین سمینار
سلامت همراه

در این شماره میخوانید:

- برگزیده ای از مقالات سمینار سلامت همراه

به نام خدا

عنوان

برگزیده ای از مقالات سمینار سلامت همراه

صفحه

۳

کلید سلامت

شماره شاپا: ۶۰۱۸-۲۲۵۱

سال هفتم- شماره ۷۴

اسفند ماه ۱۳۹۵

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:
دکتر کامران باقری لنگرانی، رئیس مرکز تحقیقات سیاستگذاری سلامت

سر دبیر:
دکتر احمد کلاته ساداتی

اعضای هیأت تحریریه:
دکتر محمود نجابت، دکتر حسن جولایی، دکتر سولماز قهرمانی،
دکتر مجید فروردین، دکتر نجمه مهارلویی

طراحی و صفحه آرایی:
فرحناز ایزدی

سلامت همراه یا mHealth پدیده ای نوین در نظام های سلامت در دنیاست که فرصتهای جدیدی را برای توسعه سواد سلامت، تسهیل ارائه خدمات مختلف پزشکی، پرستاری و ... و نیز تسهیل تعاملات بین ارائه دهندگان خدمات سلامت و به طور خاص پزشکان با بیماران فراهم آورده است. شکلگیری این فرصت نتیجه رشد و توسعه فناوری های ارتباطی است، که همراه شده با تغییراتی وسیع و روزآمد. به علت توان بالقوه سلامت همراه در ارتباط پیدا کردن با بازار و اقتصاد سلامت، ارائه دهندگان خدمات تلفن همراه، به این موضوع توجه خاص و جدی پیدا کرده اند. در نتیجه گسترش شبکه های تعاملاتی است که امروزه ارائه دهندگان این نوع خدمات از یک سو و سایر ذینفعان از سوی دیگر، تلاش دارند با رویکرد سودآوری در فضای مجازی به ارائه خدمات، دانش و سواد سلامت بپردازند. امروز کمتر کسی است که پیامک های مرتبط با سلامت را به طور روزانه از طریق شبکه های ارتباطی موبایل دریافت نکند. این موضوع، بخشی از توانمندی وسیعی است که سلامت همراه می تواند در بر داشته باشد و آن را ارائه نماید. سلامت همراه در کنار توسعه سواد سلامت در سطح عامه مردم، می تواند فضاهای تعاملاتی بین ارائه دهندگان و گیرندگان خدمات سلامت را دگرگون نماید؛ به طوری که پزشکان، پرستاران، مراکز خدمات سرپایی، و بیمارستان های مختلف می توانند از این طریق با گیرندگان خدمات خود ارتباط برقرار نمایند. این کارکردهای سلامت همراه می تواند بسیاری از مسائل نظامهای سلامت همچون هزینه های دسترسی به پزشک یا سایر خدمات سلامت، نگرانی های مرتبط با دسترسی، دسترسی یا کسب اطلاعات در موارد فوری و ... را حل نماید، یا به سطح حداقلی برساند. با وجود این، سلامت همراه دربرگیرنده چالشهایی است. بخشی از چالشها به این موضوع مرتبط است که آیا امواج فناوریهای نسل سوم 3G و چهارم 4G موبایل تهدیدکننده سلامت است یا خیر. بخش دیگر چالشها دربرگیرنده مسائلی است که نیازمند نظریه پردازی جامعه شناسان، جرم شناسان، حقوقدان ها، روان شناسان اجتماعی و ... می باشد. ورود به حوزه خصوصی بیماران و ارتباط پزشک یا سایر ارائه دهندگان خدمات سلامت با بیمار در حوزه خصوصی آنها، ابهاماتی در مورد حدود و ثغور استفاده از این فناوری را به وجود آورده است. در این زمینه سوال جامعه شناختی این است که آیا mHealth باعث پزشکی سازی مضاعف (over-medicalization) فردی ترین فضاهای انسانی شده یا خیر؟ از آنجا که پاسخ جامعه شناختی به این سوال مثبت است، سوال دیگر مرتبط با جنبه های جرم شناختی و حقوقی آن است که ارائه دهندگان خدمات سلامت تا چه حدی از مرزهای خصوصی بیماران را می توانند مورد دسترسی قرار دهند. اگر بیماری در حین دریافت خدمت مورد سوءاستفاده قرار گیرد، چگونه می توان آن را اثبات نمود یا مجازات های مرتبط با آن چیست؟ کیفرخواست حقوقی در سلامت همراه چگونه انجام می گیرد؟ این موارد بخشی از مسائل و چالشهای فناوری های تلفن همراه و موضوع همراه سلامت می باشد که نیازمند بحث و نظر صاحب نظران می باشد.

دکتر احمد کلاته ساداتی

در این شماره میخوانید:
- برگزیده ای از مقالات سمینار سلامت همراه

کاربرد نرم افزار های تلفن همراه در سیستم مراقبت و سلامت

خدیجه مولایی*، ۱، مریم احمدی ۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، انفورماتیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.

۲. استاد، گروه مدیریت اطلاعات سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.

زمینه:

دسترسی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) به ویژه در گوشی های موبایل به طور چشمگیری در حال گسترش و فراگیر شدن می باشد. با افزایش استفاده از دستگاه های تلفن همراه در سال های اخیر، راه حل ها و پیشنهادهای کارآمد و موثرتری در حوزه های مختلف مراقبت و سلامت بوجود آمده است. بیماران با استفاده از فن آوری های بی سیم همراه با نرم افزار های ایجاد شده برای کاربران نهایی، بهتر می توانند بیماری خود را مدیریت و سلامتی شان را کنترل کنند. اهداف: هدف از این مقاله، معرفی چندین نرم افزار جدید و پرکاربرد سلامت همراه جهت کمک به بیماران برای کنترل و مدیریت بیماری های رایجی همانند دیابت، بیماری های قلبی، افرادسالخورده، پایبندی دارویی، ترک سیگار، آسم و کنترل و مدیریت سکنه و در نهایت ارتقا و بهبود وضعیت سلامتی شان بوده است.

روش تحقیق:

مطالعه حاضر از نوع مروری بوده است، که با جستجو در پایگاه داده های معتبری نظیر pubmed، googlescholar و scopus siencedirect, prouquest جهت یافتن مستندات مربوط به نرم افزارهای سلامت همراه صورت گرفته است.

یافته ها: به علت مشخصه های کارآمد نرم افزارهای سلامت همراه در نظام مراقبت و سلامت، تمرکز این مقاله بر روی نرم افزار های پرکاربرد یعنی: نرم افزار کنترل و مدیریت برای دیابت، بیماری های قلبی، افرادسالخورده، پایبندی دارویی، ترک سیگار، آسم و کنترل و مدیریت سکنه بوده است. بکارگیری نرم افزارهای تلفن همراه در محیط مراقبت و سلامت، بیمار را قادر به دنبال کردن علائم، جمع آوری داده های بیشتر، بهبود خود مدیریتی و فراهم آوردن اطلاعات بیشتر برای پزشکان، مدیریت بیماری های مزمن و تغییر در سبک زندگی خواهند کرد، که بهبود سریع تر بیمار و کاهش هزینه ها را به دنبال خواهد داشت.

نتیجه گیری:

این مقاله نشان داد که نرم افزار های کاربردی موبایل، به عنوان بخشی از انفورماتیک سلامت مصرف کننده، پتانسیل لازم جهت آموزش بیمار و مدیریت بیماری، ارائه ردیابی آسان، کمک به افزایش قابلیت های انگیزشی، بهبود پایبندی و غیره را خواهند داشت. فن آوری تلفن همراه می تواند در دسترسی به اطلاعات، کمک به کاهش هزینه ها، تسهیل مراقبت از راه دور و افزایش راندمان مراقبت باکیفیت را با اتصال بیماران به ارائه دهندگان مراقبت تقریباً در هر نقطه ای و هر زمانی ایجاد کند. نرم افزارها و سرویس های سلامت همراه در حال تبدیل شدن به یک ابزار ضروری در گسترش منابع مراقبت های سلامت در سراسر جهان، هستند.

واژه های کلیدی: سلامت همراه، نرم افزار، مراقبت و سلامت، گوشی های هوشمند.

بررسی اپلیکیشن‌های موبایل ساخته شده برای بیماری اتیسم و میزان تاثیر گذاری آنها در بهبود وضعیت این بیماران

مریم نجاتی گرائی، لیلا شاهمرادی * ۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته‌ی انفورماتیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۲. استاد یار، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

زمینه:

امروزه موبایل به عنوان یک ابزار قابل حمل و سودمند بسیار فراگیر شده است. اپلیکیشن‌های موبایل بسیاری با اهداف متفاوت برای کمک به بشر ساخته شده‌اند که قادر به اثرگذاری در جنبه‌های مختلف زندگی بشر هستند. یکی از زمینه‌های مهم و پرکاربرد آنها در بخش پزشکی و توانبخشی است. استفاده این اپلیکیشن‌ها می‌تواند تاثیر بسیاری در آموزش و ارتقاء سطح کیفی بیماران از جمله بیماران اتیسم داشته باشد. بنابراین، بررسی میزان اثرگذاری ایجاد مداخله توسط این اپلیکیشن‌ها برای بهبود شرایط این بیماران یک نیاز محسوب می‌شود.

اهداف:

هدف از انجام این مطالعه، یک مرور سیستماتیک بوده است که به بررسی اپلیکیشن‌های حوزه‌ی سلامت در زمینه‌ی اتیسم پردازد و میزان اثرگذاری این اپلیکیشن‌ها در بهبود وضعیت آموزشی و ارتقاء کیفیت زندگی آنها بررسی شود.

روش تحقیق:

در سپتامبر سال ۲۰۱۶، پایگاه اطلاعاتی پابمد جهت جمع آوری مقالات مرتبط با اختلال اتیسم و اپلیکیشن‌های موبایل ساخته شده با کلید واژه‌های 'autism، autistic disorder، mobile application، mobile app، mobile apps' مورد جست و جو قرار گرفت. از میان آنها مقالات بی‌ربط به موضوع و مطالعات مروری و مقالاتی که متن کامل آنها در دسترس نبود، حذف گردید. سپس مقالات انتخابی محدود به ۱۰ سال اخیر شدند و در آخر متن کامل مقالات باقی مانده مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها:

مقالات قرار گرفته در حیطه‌ی این مطالعه در حوزه‌های گفتار درمانی و کار درمانی قرار گرفتند. در این میان، بیش از ۶۰ درصد از آنها اثر مثبت در فرآیند یادگیری افراد مبتلا به اتیسم و بهبودی و ارتقاء کیفیت زندگی این بیماران داشتند.

نتیجه گیری:

اپلیکیشن موبایل ساخته شده برای افراد مبتلا به اتیسم در دو دسته قرار می‌گیرند و آنها قدرت تاثیرگذاری مثبت بر شرایط و وضعیت این افراد را دارند. همچنین این تاثیرگذاری، در افراد مبتلا به اتیسم با درجه‌ی وخامت کمتر، بیشتر است. اما اگر چه در بیشتر این مطالعات تاثیرگذاری مداخله توسط اپلیکیشن‌های حوزه‌ی سلامت برای مبتلایان به اتیسم مشاهده گردید، تحقیقات بیشتری در این زمینه، همراه با نظارت یک متخصص در حوزه‌ی درمان و افزایش تعداد افراد نمونه‌های انتخابی نیاز است تا اثرگذاری این مداخلات شکل قوی تر و قابل اعتمادتری به خود گیرد.

کلمات کلیدی: اتیسم، اپلیکیشن موبایل، موبایل

طراحی اپلیکیشن شبیه سازی عمل های جراحی مبتنی بر اندروید (نرم افزار آموزش دستیاران جراحی عمومی)

ندا نجفی*.

۱. دانشجوی کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

چکیده:

آموزش بالینی اساسی ترین بخش آموزش دانشجویان علوم پزشکی به شمار می رود، که با تلفیق دانش تئوری و مهارت های عملی در نهایت سبب آماده سازی آن ها جهت ورود به عرصه آموزش، پژوهش در مراقبت از بیمار، ارائه خدمات بالینی و درمانی می شود. استفاده از شیوه های ترکیبی در این آموزش بر اساس توانایی های فردی دانشجویان و راهنمایی در طول انجام کار با استفاده از فن آوری های نوین می تواند سبب ارتقاء آموزش بالینی گردد. آموزش الکترونیکی به عنوان یک صنعت رو به رشد، از مهم ترین الزامات جامعه امروزی به ویژه در حوزه پزشکی به حساب می آید. امروزه شبیه سازی های پزشکی به طور فزاینده ای در حال توسعه و کاربرد هستند تا روش های درمانی و تشخیص و همچنین اصول پزشکی و تصمیم گیری به پرسنل بهداشتی آموزش داده شود. رشته جراحی عمومی شاخه ای از علوم پزشکی است که به درمان بیماری های قسمت های مختلف بدن انسان با تکیه بر استفاده از روش های درمانی جراحی می پردازد. امروزه شبیه سازی اعمال جراحی در جهت ارتقاء آموزش در برنامه های دستیار جراحی به طور موفقیت آمیزی انجام شده است. مطالعات اخیر طیف گسترده ای از انواع شبیه سازی ها در سطوح مختلف پیچیدگی را در آموزش به دستیاران جراحی موثر نشان داده اند. شبیه سازی کامپیوتری یکی از انواع شبیه سازی می باشد که در یک کامپیوتر واحد یا شبکه ای از کامپیوترها برای بازتولید رفتار یک سیستم اجرا می شود. شبیه سازی علم ایجاد مدل های دقیق کامپیوتری است تا بتوان رفتار و عملکرد سیستم های واقعی را با استفاده از آزمایش ها یا سناریوهای مختلف مورد ارزیابی قرار داد. لذا با توجه به حرکت آموزش پزشکی به سمت استفاده از شبیه سازی ها و فن آوری های نوین در آموزش پزشکی، طراحی اپلیکیشن شبیه سازی عمل های جراحی مبتنی بر اندروید می تواند گام مؤثری در پیشبرد اهداف آموزش پزشکی و ارتقاء کیفیت مراقبت سلامت بردارد.

در ادامه به برخی از قابلیت های کلیدی این نرم افزار اشاره می شود:

- نرم افزار (Mobile Surgical Simulator) با بهره گیری از فناوری تصویر سازی سه بعدی امکان شبیه سازی Case های مختلف در موقعیت های متفاوت را برای دانشجویان پزشکی و دستیاران فراهم می کند.
- این نرم افزار حاوی بانک جامعی از Case های متداول شبیه سازی شده است که می تواند به عنوان یک راهنمای آموزشی توسط دستیاران مورد استفاده قرار گیرد.
- این برنامه قابلیت تعریف تیم جراحی و انجام عمل های جراحی به وسیله قلم حرارتی تبلت های اندروید توسط کاربر را دارا می باشد.
- این برنامه مجهز به یک سیستم هشدار دهنده می باشد که در صورت خطای دستیار در جراحی به وی هشدار دهد.
- همچنین این نرم افزار امکان دسترسی به منابع آنلاین پزشکی را برای کاربر فراهم می کند.
- این برنامه قابلیت آپلود تصاویر دیجیتال پزشکی، تست های تشخیصی و.. را دارا می باشد.
- این برنامه امکان ذخیره Case مربوطه، امکان ذخیره فیلم عمل جراحی مجازی، افزودن Case به علاقه مندی ها و.. در پروفایل شخصی کاربر را دارد.
- این نرم افزار امکان به اشتراک گذاری Case، فیلم، تصویر و.. از طریق شبکه های اجتماعی واتساپ، تلگرام و.. را برای کاربر فراهم می کند.

طراحی برنامه کاربردی امدادگر همراه

ندا نجفی*، بهنام نجفی نسرین نجفی

۱. دانشجوی کارشناسی فناوری اطلاعات سلامت، دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی،

دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۲. امدادگر پایگاه امداد و نجات جاده ای هلال احمر، جمعیت هلال احمر خرم بید، صفاشهر، ایران

۳. کارشناس مدیریت عملیات امداد و نجات، جمعیت هلال احمر خرم بید، صفاشهر، ایران

چکیده:

امروزه فراگیری کمک‌های اولیه به واسطه رابطه نزدیکی که با جان انسان‌ها دارد، یک امر ضروری و یک مهارت زندگی برای اعضای جامعه محسوب می‌گردد. تجارب نشان می‌دهد که اولین امداد رسانی و پاسخ دهندگان در صحنه های حادثه همواره مردم بوده‌اند. در این راستا از مهمترین برنامه های آموزشی جمعیت هلال احمر، آموزش کمک های اولیه به گروه های داوطلب مردمی می باشد. کمک های اولیه شامل ارائه خدمات محدود پزشکی برای مراقبت از جراحات و ناخوشی ها با حداقل تجهیزات می باشد. در واقع هدف از کمک های اولیه حفظ حیات فرد مصدوم، پیشگیری از آسیب بیشتر و تسریع بهبودی تا رسیدن نیروهای امدادی حرفه ای یا انتقال مصدوم به بیمارستان می باشد.

حادثه هیچ گاه خبر نمی کند و اغلب افراد معمولاً نمی دانند در زمان وقوع حوادث چه کاری انجام دهند. افزایش آگاهی مردم در موضوع چگونگی برخورد با حوادث و سوانح در هنگام بروز سانحه بخصوص در زمینه اقدامات امدادی و کمک های اولیه برای نجات مصدومان از اهمیت بسزایی برخوردار است که این مسئله موجب افزایش توان خود امدادی جامعه می گردد. امداد رسانی از سوی گروه های پاسخگو زمانی اثر بخش خواهد بود که دانش و مهارت کافی در مورد فعالیت های امداد و نجات را داشته باشد. لذا مهمترین هدف آموزش، باید ارتقاء دانش گروه های مردمی در زمینه کمک های اولیه باشد. مطالعات نشان داده است آموزش کمک های اولیه به گروه های مردمی، می تواند نیروی امدادی مفیدی را در صحنه حادثه، فراهم نماید. امروزه استفاده از تلفن های هوشمند زندگی بشر را در تمامی وجوه دگرگون ساخته است. در چند سال اخیر گوشی های هوشمند از تکنولوژی های مهم در ارائه مراقبت بهداشتی در سراسر جهان شده است. این تکنولوژی ها به منظور ارائه خدمات از راه دور، خود مراقبتی، خود پایشی و اهداف آموزشی استفاده می شود. برخلاف کاربردهای گسترده گوشی های هوشمند، کمتر کسی از استفاده های آن در فوریت های پزشکی و امداد رسانی مطلع است. از آنجایی که اولین امداد رسانی در محل حادثه مردم می باشند می توان با استفاده از پتانسیل بالقوه تلفن های هوشمند از گروه های مختلف مردم بهره جست و آموزش های لازم را برای آنان ارائه نمود.

برنامه امدادگر همراه به عنوان یک راهنمای آموزشی برای کاربران دستورالعمل های مرحله به مرحله امداد رسانی در سناریوهای مختلف را ارائه می کند. این برنامه همچنین شامل بانکی از فیلم های آموزشی در شرایط و سناریوهای مختلف می باشد. همچنین این برنامه امکان تماس مستقیم با اورژانس ۱۱۵ را دارد. همچنین برنامه قابلیت موقعیت یابی مکانی کاربر را دارد و در صورت تماس مکان تماس گیرنده به طور خودکار به سیستم اورژانس ۱۱۵ ارسال می گردد. همچنین از طریق موقعیت یابی مکانی، نزدیک ترین بیمارستان را برای کاربر نمایش می دهد و قابلیت مسیر یابی به بیمارستان مقصد از طریق «گوگل مپ» امکان پذیر می باشد. این برنامه شامل بانک عظیمی از آزمون های امداد می باشد که جهت ارزیابی آموزش مورد استفاده قرار می گیرد و همچنین شامل افزونه اطلاع رسانی در مورد وضعیت آب و هوا، سیل، طوفان و... می باشد.

ایده ای نو برای طراحی اپلیکیشن موبایل به منظور بدست آوردن آهنگ جذب ویژه SAR در بافت

مینا نوری*^۱، قربان صفائیان لاین^۲، علی زمانی^۳ و مهدی حسینی^۴

۱. کارشناسی ارشد فیزیک پزشکی، گروه تکنولوژی پرتوشناسی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۲. استاد، گروه تکنولوژی پرتوشناسی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۳. استاد، گروه فیزیک و مهندسی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۴. دانشجوی دکتری فیزیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

زمینه:

استفاده از تلفن همراه از سال ۱۹۹۰ شروع گردید و به سرعت استفاده از این دستگاه افزایش یافت، به طوری که امروزه این دستگاه علاوه بر برقراری ارتباط با داشتن امکاناتی همچون دوربین عکاسی، رادیو، قابلیت اتصال به اینترنت و... به ابزاری مهم در زندگی روزمره تبدیل شده است. با افزایش استفاده از دستگاه تلفن همراه این سوال که «آیا استفاده مکرر از این دستگاه در دوسر ساز است یا نه؟» بیشتر مطرح میگردد. دانشمندان بدین منظور تحقیقات فراوانی را برای بررسی آثار آهنگ جذب ویژه در بافت های بدن انجام دادند.

اهداف:

هدف اصلی این مقاله طراحی اپلیکیشن موبایل برای محاسبه آهنگ جذب انرژی در بافت بدن برای جلوگیری از خطرات پرتوهای غیر یونساز و افزایش آگاهی عمومی است.

روش تحقیق: با استفاده از نرم افزار متلب و کد نویسی مقدار SAR در بافت بدن بدست می آید، میتوان با تعمیم این برنامه به دستگاه تلفن همراه به صورت اپلیکیشن مقدار SAR را برای فردی که از دستگاه استفاده می کند بدست آورد، با دخیل کردن فاکتورهایی همچون مدت زمان استفاده، ویژگی های بافت، فاصله گوشی و بافت، نوع دستگاه تلفن همراه، فرکانس مورد استفاده و آنتن دهی مقدار SAR را میتوان محاسبه کرد. هنگامیکه مقدار SAR از آستانه تعریف شده بیشتر شد، برای جلوگیری از خطرات احتمالی همچون خطرات گرمایی و اثرات پرتوهای غیر یونساز، دستگاه با پیغام هشدار استفاده کننده را آگاه میسازد.

یافته ها:

مقدار SAR برای بافت های بدن با توجه به فاصله بافت و دستگاه متفاوت است. داده ها حاکی از این مسئله است که مقدار SAR در بافتهای سطحی و پوست افزایش می یابد. با افزایش مدت زمان استفاده از گوشی تلفن همراه و کاهش فاصله دستگاه و بافت میزان SAR افزایش می یابد.

نتیجه گیری:

با تعمیم این برنامه برای سیستم موبایل و ایجاد اپلیکیشن اندازه گیری SAR میتوان به سلامت همگانی کمک کرد.

کلمات کلیدی: آهنگ جذب انرژی، دستگاه تلفن همراه، امواج الکترومغناطیس

بررسی کاربران و برنامه های کاربردی سلامت همراه

آرمان احمدی زاد ، مریم ورمقانی*.

۱. استادیار، گروه مدیریت بازرگانی دانشگاه کردستان، سنندج، ایران

۲. (نویسنده مسئول) کارشناس ارشد، مدیریت بازرگانی دانشگاه کردستان، سنندج، ایران

زمینه: امروزه افزایش هزینه های درمان، رفت و آمد بیماران، مراقبت از سالمندان، هزینه های اجتماعی ناشی از بیماری ها، از کارافتادگی و یا فوت و دیگر هزینه های مربوطه برای افراد جامعه، مشکلات مدیریت بهداشت و سلامت به خصوص مشکلات دسترسی اقشار مختلف جامعه در گستره جغرافیایی گوناگون کشور، رساندن خدمات بهداشتی به نقاط دور از دسترس از جمله روستاها و بیمارانی که در راه ها دچار حادثه شده اند یا افرادی که به خدمات درمانی فوری نیاز پیدا می کنند و بیمارانی که نیاز به پیگیری مداوم سلامت خود دارند مثل بیماران قلبی، دیابتی و...؛ از جمله چالش های پیش رو است. اهداف: هدف از انجام این پژوهش بررسی انواع کاربران و استفاده کنندگان از برنامه های سلامت همراه و انواع برنامه هایی که این کاربران هم اکنون و در آینده مورد استفاده قرار خواهند داد. به واسطه این بررسی ها نحوه روند استفاده از برنامه های کاربردی سلامت همراه مشخص خواهد شد و راه برای برنامه ریزی بهتر جهت استفاده بیشتر از این برنامه ها میسر خواهد شد. روش تحقیق: پژوهش حاضر از نوع پژوهش مروری است و اطلاعات آن از طریق جستجو در پایگاه های الکترونیکی بدست آمده است.

یافته ها: با توجه به مزایای بی شمار خدمات سلامت همراه، آمارهای آورده شده مربوط به استفاده کنندگان و برنامه های کاربردی سلامت همراه، افزایش اهمیت سلامتی، تندرستی و ورزش و رشد سریع استفاده از برنامه های سلامت همراه، استفاده از سلامت همراه و بهره گیری از خدمات سلامت همراه در کشورهای در حال توسعه از جمله ایران امری ضروری است. به گفته رئیس سمینار بین المللی سلامت همراه، ایران بالاترین رتبه استفاده از تلفن های همراه را در خاورمیانه دارد. ۸ میلیون نفر در ایران گوشی تلفن هوشمند دارند و ۸۳ میلیون اشتراک رسمی تلفن همراه در کشور ثبت شده که بیش از جمعیت کشور است. بنابراین دور از انتظار نیست که در آینده ای نه چندان دور عموم مردم ایران به استفاده از خدمات سلامت همراه روی آورند.

نتیجه گیری: در صورتی که از این ابزارها در مراکز درمانی کشور ایران استفاده شود، می توان امیدوار بود علاوه بر کاهش هزینه های مربوطه برای افراد جامعه و خطاهای پزشکی، مراحل درمان سریع تر، با کیفیت بهتر و کارایی بیشتر انجام گیرد. برای بکارگیری اثربخش این فناوری در کشور به دولت و مسئولین در سازمان های مربوطه پیشنهاد می شود شناسایی فرصت ها و محدودیت ها، تدوین برنامه ریزی اصولی و مناسب با توجه به فاکتورهای اجتماعی و اقتصادی، فراهم نمودن زیرساخت های فناورانه، ارتباطی، مخابراتی، حقوقی و اجرایی، حمایت ها و ترویج و تقویت فرهنگ استقبال و پذیرش فناوری های جدید، قرار دادن اینترنت با سرعت مناسب و قیمت مناسب در اختیار مردم را در جریان امور خود قرار دهند.

کلمات کلیدی: سلامت الکترونیک، سلامت همراه، کاربران سلامت همراه، برنامه های کاربردی سلامت همراه

الزامات و محور های طراحی سامانه خودمدیریتی مبتنی بر موبایل برای افراد مبتلا به HIV

رضا صفدری^۱، شراره نیاکان^۲، اسماعیل مهرآیین*^۳.

۱. استاد، گروه مدیریت اطلاعات سلامت، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
۲. استادیار، گروه مدیریت اطلاعات سلامت، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
۳. دانشجوی دکترا، گروه مدیریت اطلاعات سلامت، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

زمینه:

در سال های اخیر شبکه های تلفن همراه و ابزار های هوشمند از فناوری های مهم در ارائه مراقبت سلامت در سراسر جهان تبدیل شده اند. این فناوری ها به منظور کنترل سلامت از راه دور و خود مدیریتی افراد مبتلا به بیماری های مزمن مانند ایدز استفاده می شود.

اهداف:

این یک پژوهش توسعه ای-نیمه تجربی بود که به تعیین الزامات و محورهای طراحی یک سامانه هوشمند خودمدیریتی مبتنی بر موبایل برای افراد مبتلا به ویروس HIV می پردازد.

روش تحقیق: در این پژوهش از منابع کتابخانه ای و استفاده از روش های طوفان مغزی (Brain Storming) برای به دست آوردن الزامات کاربرد پذیری این سیستم بهره گرفته شد. سپس در قالب جلسات گروه متمرکز (Focus Group) متشکل از متخصصین عفونی و مدیریت اطلاعات سلامت در مورد معماری و الگوی اولیه این سیستم بحث شد.

یافته ها:

شش دسته از الزامات برای طراحی سیستم تعیین شد. کاربرپسند بودن، هزینه های برقراری ارتباط، الزامات امنیتی، محتوای پیام های متنی، جمع آوری داده ها، و دسترسی به اینترنت از جمله مهمترین الزامات بودند. همچنین، محورهای سامانه هوشمند خود مدیریتی بیماران مبتلا به ایدز در پنج محور آموزشی، انگیزشی، یادآوری داروها، یادآوری ویزیت های حضوری، و رژیم غذایی تعیین گردید. معماری سیستم (مدل سازی مفهومی، منطقی و فیزیکی) با استفاده از ابزار مدلسازی (UML) و بر مبنای نظرسنجی از متخصصین مدیریت اطلاعات سلامت و متخصصان عفونی انجام شد. در طراحی معماری، ویژگی هوشمندی سیستم و قابلیت ارائه طرح مراقبت خاص برای هر فرد بصورت منحصر به فرد مورد توجه قرار گرفت.

نتیجه گیری:

الزامات مورد نیاز برای طراحی و اجرای سامانه هوشمند خودمدیریتی مبتنی بر موبایل برای حمایت از مراقبت از افراد مبتلا به HIV به صورت پایه ای به دست آمد. استفاده از این سیستم، مهارت های خود مدیریتی بیماران را بهبود و ارتباط آنها با ارائه دهندگان مراقبتی سلامت را تسهیل می بخشد.

کلمات کلیدی: ایدز، HIV، موبایل، طراحی، خودمدیریتی

سلامت همراه و ضرورت حفظ امنیت آن در مقابله با خطر حملات سایبری

بابک وحیدی عطاءآبادی*۱، مرضیه ابوالوردی ۲، سید جلیل معصومی ۳

۱. معاون مرکز رشد فناوری اطلاعات علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

۲. کارشناس فناوری اطلاعات سازمان مدیریت صنعتی منطقه جنوب، شیراز، ایران

۳. رئیس مرکز رشد فناوری اطلاعات علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

زمینه: امروزه تلفن همراه به عنوان ابزاری کاربردی در علم پزشکی به کار برده می شود اما مخاطراتی که آن را در بر می گیرد همواره از دغدغه های مهم پزشکان و جامعه پزشکی می باشد. هدف از این مطالعه مروری، بررسی خطر مورد حمله واقع شدن دستگاه های همراه در فضای سایبری و چگونگی مواجهه با آن می باشد.

اهداف: همانطور که می دانیم تلفن های همراه و وسایل الکترونیکی قابل حمل دیگر شامل لپ تاپ ها، تبلت ها و... همواره یکی از اهداف مطلوب برای سرقت های کوچک به شمار می روند. علاوه بر ارزش مالی این قطعات، آنها گزینه های مناسبی برای دسترسی سارقین اینترنتی به پایگاه داده های بیمارستانی و سیستم های IT در نظام پزشکی می شوند. نویسنده در این اثر به مطالعه یکی از مخاطرات سلامت همراه و رویکردهای چگونگی مقابله با آن می پردازد. این رویکردها مشتمل بر کد گذاری قوی بر روی سیستم های سلامت همراه و عدم اعتماد به لینک های موجود در ایمیل های ناشناس می باشد. *۱ - بابک وحیدی: معاون مرکز رشد فناوری اطلاعات علوم پزشکی شیراز / شیراز، خیابان نشاط، جنب مجتمع سالنهای سیناصدر، ساختمان مرکز رشد فناوری اطلاعات علوم پزشکی شیراز، تلفن: ۰۲۲۳۲۷۷۱، همراه: ۰۹۱۷۷۱۰۶۰۷۲

روش: مطالعه حاضر به روش مروری - تحلیلی مبتنی بر مطالعات کتابخانه ای و جستجوی مقالات اینترنتی می باشد. گردآوری داده ها با استفاده از منابع موجود در پایگاه های اطلاعاتی و داده های اینترنتی از بانک های اطلاعاتی PubMed-Medline, Springer, Magiran و Journal of Medical Internet Research انجام شد. نتایج داده های رایج ترین مخاطرات سلامت همراه به روش تحلیلی بیان گردید. یافته ها: نتایج نشان داد 'Medjacking' یا حمله مهاجمان اینترنتی به دستگاه های مورد استفاده در سلامت همراه نه تنها سلامت بیماران را به مخاطره می اندازد بلکه خطر بزرگی برای امنیت سیستم های اطلاعاتی مورد استفاده در بیمارستان های یا شبکه های بهداشت محسوب می شود. از بهترین رویکردها برای مقابله با چنین مشکلی می توان به انتخاب یک رمز عبور قوی بر روی دستگاه همراه و استفاده از ابزارهایی چون URL X-ray برای باز کردن محتویات ایمیل ها اشاره کرد. نتیجه گیری: اگرچه استفاده زیاد از دستگاه های موبایل در سلامت همراه می تواند مخاطره حمله مجازی را به دنبال داشته باشد اما با استفاده از یک سیستم امنیتی مناسب و تعبیه آن بر روی دستگاه می توان از چنین خطری جلوگیری کرد.

کلمات کلیدی: سلامت همراه، امنیت، تلفن همراه، سیستم های اطلاعاتی، ایمیل

بررسی میزان استفاده دستیاران تخصصی پزشکی از تلفن همراه برای دسترسی به منابع دانش تداخلات دارویی و تمایل ایشان به دریافت گزارش عملکرد از طریق تلفن همراه

احسان نبوتی و*، حسن وکیلی ارکی ۲، سعید اسلامی حسن آبادی ۳

۱. استادیار، مرکز تحقیقات مدیریت اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران
۲. دانشجوی دکترا، گروه انفورماتیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
۳. استادیار، گروه انفورماتیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

زمینه:

مطالعات نشان می دهند بخش زیادی از نسخ پزشکان حاوی داروهایی است که در صورت مصرف همزمان برای بیمار تداخل دارویی رخ می دهد. مداخلات متعددی برای افزایش آگاهی پزشکان در عدم تجویز همزمان داروهای منجر به تداخل دارویی استفاده می شود. فراهم آوری دسترسی پزشک به منابع دانش و بازخورد گزارش عملکرد نسخه نویسی قبلی ایشان از طریق ابزارهای نوین مبتنی بر فناوری اطلاعات مانند تلفن همراه از جمله مداخلات مرسوم در کشورهای پیشرفته برای افزایش آگاهی پزشکان و بهبود عملکرد می باشد.

اهداف:

هدف در این مطالعه بررسی میزان استفاده دستیاران تخصصی پزشکی از تلفن همراه برای دسترسی به منابع دانش تداخلات دارویی نسبت به سایر روش ها و تمایل ایشان به دریافت گزارش عملکرد نسخه نویسی خود از طریق رسانه های متعدد از جمله تلفن همراه بود.

روش تحقیق: در این مطالعه توصیفی-مقطعی پرسشنامه ایی استاندارد (تایید شده از لحاظ روایی و پایایی)، حاوی سؤالاتی در مورد ویژگی های دموگرافیک و شغلی دستیاران تخصصی به همراه سؤالاتی در مورد استفاده از تلفن همراه جهت دسترسی به منابع دانش تداخلات دارویی و تمایل ایشان به دریافت گزارش عملکرد نسخه نویسی و رسانه دریافت گزارش، استفاده شد. پرسشنامه در شش ماهه دوم سال ۱۳۹۳ میان دستیاران ۲۲ تخصص در هشت بیمارستان آموزشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد توزیع شد. حجم نمونه برابر ۲۴۲ نفر تعیین شد. پرسشنامه ها در جلسات ژورنال کلاب و گزارش صبحگاهی توزیع و به شرکت کنندگان اطمینان داده شد داده ها با حفظ محرمانگی استفاده خواهد شد. نتایج با استفاده از آمار توصیفی تحلیل شد.

یافته ها:

تعداد ۳۱۵ پرسشنامه توزیع شد که نرخ پاسخ و نرخ تکمیل به ترتیب برابر ۹۴٪ و ۸۹٪ بود. بیشتر پاسخ-دهندگان زن (۵۳٪)، بیشتر در فاصله سنی ۲۶ الی ۳۵ سال (۷۴٪) و مدت زمان اشتغال به طبابت بیشتر ایشان کمتر از ۱۰ سال بود (۸۰٪). پاسخ دهندگان اعلام نمودند بیشتر از طریق تلفن همراه یا تبلت (۴۹٪) و کتاب (۴۳٪) به دانش تداخلات دارویی دسترسی پیدا می کنند. ۹۶٪ از پاسخ دهندگان تمایل خود را به دریافت گزارش عملکرد نسخه نویسی در زمینه تداخلات دارویی اعلام نمودند. در مورد رسانه دریافت گزارش بترتیب پیام کوتاه از طریق تلفن همراه (۵۹٪) و پست الکترونیکی (۲۵٪) را به رسانه های وب سایت (۵٪)، تماس تلفنی (۴٪) و نامه پستی (۲٪) ترجیح دادند.

نتیجه گیری:

تلفن همراه با ضریب نفوذ بالا، ابزار مناسبی جهت دسترسی به منابع دانش و بازخورد گزارش عملکرد پزشکان با هدف بهبود عملکرد می باشد. پیشنهاد می شود در مطالعاتی آتی تاثیر استفاده از مداخلات مبتنی بر تلفن همراه بر بهبود عملکرد پزشکان ارزیابی شود.

کلمات کلیدی: تداخل دارویی، تلفن همراه، نسخه نویسی، گزارش عملکرد، منبع دانش

مخاطرات و آسیب های شبکه های اجتماعی بر دانشجویان

- فاطمه نعمت الهی*، مریم نبئی^۲، سیدمحمدعلی افضلی^۳، محمدمبین خاکباز^۴، بهنام مسموعی^۵
۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
 ۲. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
 ۳. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
 ۴. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
 ۵. دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

زمینه:

امروزه فناوری اطلاعات و ارتباطات افق های جدیدی را در مورد دسترسی آسان تر و مقرون به صرفه تر ایجاد کرده است. گسترش استفاده از فناوری اطلاعات و تکنولوژی های نوین ارتباطات و علوم رایانه و اینترنت و فضای مجازی دستاوردهای بسیاری برای بشر فراهم نموده است. تلفن همراه به عنوان ابزار نوین اطلاع رسانی و همچنین کاربرد های گسترده در حوزه های گوناگون اطلاع رسانی، ارتباط دهی و تداوم بخشی استفاده می شود. دانشجویان از جمله بیشترین استفاده کنندگان از این شبکه ها می باشند که به علت گستردگی شبکه روابط و تماس به نسبت وسعتشان با وسایل ارتباط جمعی و افراد دارای هویت های مختلف، بیشتر با مسائل و تنش های ناشی از هویت سنتی و مدرن و چالش های ناشی از جامعه ارتباطات درگیرند. پیامدهای نامناسب شبکه های اجتماعی که منفی ترین آن ها به خطر انداختن حریم خصوصی افراد، منزوی شدن آنها، زوال تدریجی ادبیات ملی، اعتیاد روانی، تزلزل ارزش ها و ... می باشد. در حال حاضر جوان بودن دانشجویان به اضافه چندگانه شدن زیست جهان های آنها و تاثیرات رسانه مدرسه موجب ترکیبات خاص هویتی دانشجویان را فراهم می کند.

اهداف:

این مقاله بر بررسی دلایل مخاطرات و آسیب های فضای مجازی بر دانشجویان پرداخته است. روش تحقیق: مقاله حاضر یک مقاله مروری می باشد که با بررسی متون و نیز جمع بندی مقالات تجربی متعدد مولفین مقاله حاضر به بررسی معایب اینترنت و فضای مجازی بر دانشجویان پرداخته است.

یافته ها:

در سال ۲۰۱۲ حدود هفت میلیارد دستگاه تلفن همراه وجود داشته است که این تکنولوژی سریع ترین فن آوری انطباق یافته در تاریخ است. ایران نیز از نظر بهره مندی از اینترنت در بین ۱۸۷ کشور جهان رتبه ۸۷ را دارد که حدود ۳۶ میلیون کاربر از این تکنولوژی استفاده می کنند حدود ۳۵ درصد استفاده کنندگان از اینترنت را قشر جوان تشکیل می دهد.

نتیجه گیری:

مطالعات و بررسی ها نشان میدهد که فضای مجازی در کنار مزایای بی شماری که دارد، معایبی نیز دارد که در صورت عدم آشنایی با این معایب زمینه ساز مشکلاتی در افراد و دانشجویان می شود.

کلمات کلیدی: اعتیاد روانی، از بین رفتن حریم خصوصی، تغییر ارزشها، هدر دادن وقت اینترنت

وب سایتهای مجلات مرکز تحقیقات سیاستگذاری سلامت

Shiraz E Medical Journal
SEMJ is a peer reviewed online quarterly journal published by Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran
ISSN: 1735-1391

<http://emedicalj.com>

مجله کلید سلامت
Health Policy Research Center

<http://hkj.sums.ac.ir>

Women's Health Bulletin
The Official Journal of Shiraz University of Medical Sciences
pISSN: 2345-5136
eISSN: 2382-9990

<http://womenshealthbulletin.com>

International Journal of School Health
The Official Journal of Shiraz University of Medical Sciences
eISSN: 2383-1219
pISSN: 2345-5152

<http://intjsh.com>

Social Pharmacy Journal

<http://socialpharmacyjournal.com>

WOMEN'S HEALTH
Bulletin

WOMEN'S HEALTH Bulletin

Number 1, Volume 1, Issue 1, April 2014

pISSN: 2343-5136
eISSN: 2382-9648

womenshealthbulletin.com

p-ISSN: 2345-5152

INTERNATIONAL JOURNAL OF
SCHOOL HEALTH

INTERNATIONAL JOURNAL OF SCHOOL HEALTH

Number 1, Volume 1, Issue 1, June 2014

بهداشت بهداشت

دانش و تجارب مدیران ارشد و خبرگان در روز

توسعه شبکه های بهداشتی ایران

- میزبان:
- کانون باغی ایرانی
 - رحمت لاله خانی
 - سید مهرداد علیزاد
 - سید علیرضا سولیان
 - حامد رحمانی پور خانی
 - محمدعلی فیاض پخش
 - محمدحسین شالکی
 - بهنام هوشیز
 - سولماز قهرمانی

موضوع: بهداشت

مقتضیان جهت خرید کتاب فوق به آدرس: شیراز، میدان امام حسین، دانشکده پزشکی، ساختمان شماره ۲، طبقه ۸، مرکز تحقیقات سیاستگذاری سلامت دانشگاه شیراز، شماره تماس: ۰۷۱۳۲۳۰۹۱۱۰ نماینده.

توسعه شبکه های بهداشتی ایران | دانشکده پزشکی شیراز | مرکز تحقیقات سیاستگذاری سلامت

توسعه شبکه های بهداشتی ایران | دانشکده پزشکی شیراز | مرکز تحقیقات سیاستگذاری سلامت

Together we can
Save Millions
of Lives.

8th. International Conference on: Reducing Burden of Traffic Accidents: Challenges and Strategies هشتمین سمینار بین المللی

کاهش سوانح ترافیکی، چالش ها و راهکارهای پیش رو

آخرین مهلت ارسال | 31 January-1 February 2018, Shiraz, Iran
شیراز ۱۱ و ۱۲ بهمن ماه ۱۳۹۶ | خلاصه مقالات: ۱۵ آذر ۹۶

www.health-policy.org

رانندگی پرخطر Risky Driving

